XB-1

12/2019

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

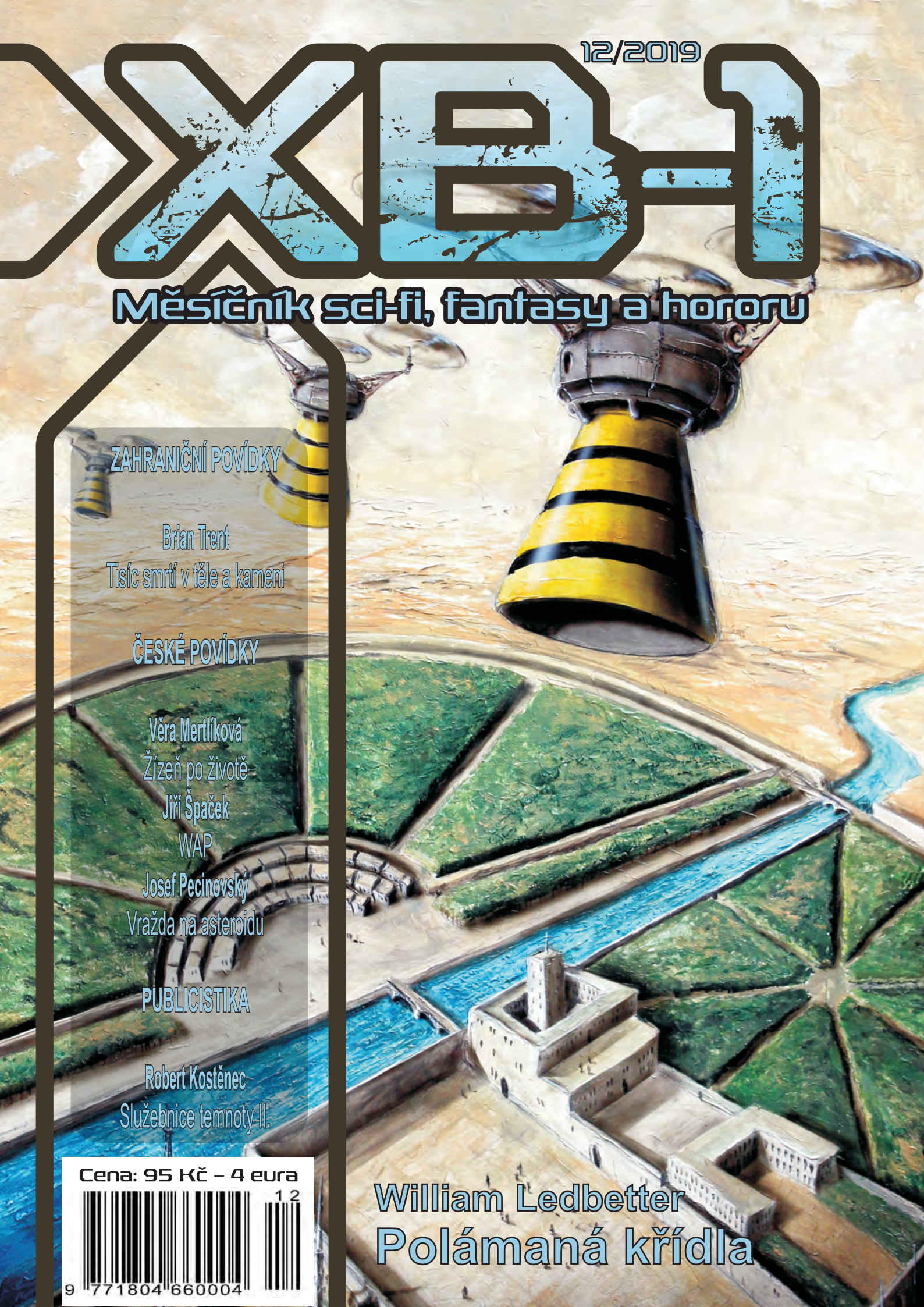

ZAHRANIČNÍ POVÍDKY

Brian Trent
Tisíc smrtí v těle a kameni

ČESKÉ POVÍDKY

Věra Mertlíková
Žízeň po životě

Jiří Špaček
WAP

Josef Pecinovský
Vražda na asteroidu

PUBLICISTIKA

Robert Kostěnec
Služebnice temnoty II.

Cena: 95 Kč – 4 eura

12

9 771804 660004

William Ledbetter
Polámaná křídla

alfedus servis

NECHTE DŘINU NA NÁS .....

Naši zákazníci vědí, že se na nás mohou za každých okolností spolehnout... a jednou budeme uklízet NCC - 1701☺

"SLUŽBY Z JEDNÉ RUKY"

„Nechte starosti profesionálům a věnujte se tomu, co Vás živí"

Úklidové práce

Jsou naší hlavní činností, specializujeme se na nejnáročnější oblast a to na ***úklid a dezinfekci nemocničních zařízení*** *včetně* ***operačních sálů a JIP****, lůžkových oddělení, laboratoří, rizikových ploch. Navrhujeme dezinfekční plány, používáme nejmodernější úklidovou techniku.*
Dokážeme uklidit cokoliv - reprezentačních prostory náročných klientů jako jsou banky, hotely, kuchyně a jídelny, průmyslové objekty, výrobní a skladové haly, obchodní plochy, nádraží vlaková i autobusová, vozidla hromadné dopravy, venkovní prostory, chodníky, parkoviště…

Komplexní správa nemovitosti – Facility Management

Ve spolupráci s našimi odbornými partnery jsme schopni zajistit veškeré služby spojené s další správou a provozem Vaší nemovitosti / společnosti, jako jsou : ostraha a strážní služba, závodní a nemocniční stravování, dodávky hygienického materiálu, administrativní a právní servis, školení zaměstnanců, odpadové hospodářství, poradenství v oblasti řízení podnikových nákladů, poradenství a zajištění následné certifikace jednotlivých jakostních norem…

www.alfedusservis.cz

Jsme držiteli certifikátů, potvrzujících kvalitu našich služeb :

ISO 9001, ISO 14001, BS OHSAS 18001 a ISO 27001

12/2019

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

William Ledbetter: Polámaná křídla 3
Brian Trent: Tisíc smrtí v těle a kameni 12

Domácí SF

Věra Mertlíková: Žízeň po životě 20
Jiří Špaček: WAP 42
Josef Pecinovský: Vražda na asteroidu 44

Věda

Fosílie dokumentují nástup věku savců;
Samoočista mozku probíhá ve spánku;
Je vesmír rozvinutý v rovině, nebo tvoří kouli? 56

Publicistika

Robert Kostěnec: Služebnice temnoty II. 57

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; Stáhni a zemřeš; Zloba: Královna všeho zlého; Zombieland: Rána jistoty; Terminátor: Temný osud; Joker; Addamsova rodina; *Klapka!* 65

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Praga Caput Regni;
Sara Holland: Everless: Panství kovu a krve;
Markéta Svobodinger: Fylaktérion;
Petr Heteša: Skrytá rizika kvantové démonologie;
Somtow Sucharitkul: Den v Mallworldu;
Hanna Jameson: Jsme poslední;
Yoon Ha Lee: Liščí gambit; **Sam Hawkeová**: Město lží;
Tomáš Kabourek: Život a Smrt;
Kassandra Montag: Po povodni;
Powell, Gareth L.: Jiskry války;
Kristina Hlaváčková: Dračí oheň - Proroctví;
Královská hra 1; *Nové knihy* 71

Šéfredaktor
Vlado Ríša
risa@casopisxb1.cz
Zástupce šéfredaktora
Jaroslav Jiran
jiran@casopisxb1.cz
Redaktor
Martin Šust
sust@casopisxb1.cz
Časopis XB 1 s.r.o.
Praha 1, Nám. Republiky 1081/7
PSČ 110 00
www.casopisxb1.cz
Tisk
tmv a. s.
Distribuce
společnosti holdingu PNS a. s.
prodejny firmy Relay
Předplatné
SEND s.r.o.
(www.send.cz/casopis/728/xb1)
Číslo vychází 5. 12. 2019
Cena 95 Kč (4 EURA)
© Časopis XB1 s.r.o.
ISSN 1804-6606
MK ČR E 19853
Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.
Titulní strana Martin Zhouf

Křest knih

Absolvoval jsem v poslední době několik křtů knížek a najednou jsem si uvědomil, že si nějak nepamatuji ze svého mládí, že by se něco takového konalo.
Křest je obřad velmi starý. Křtít se začali lidé už před nějakou tou tisícovkou let, ale co knihy?
Bylo mi hned jasné, že dokud se texty přepisovaly ručně, asi se nic takového jako polévání knih nekonalo. Tedy alespoň ne úmyslně. První křest, který si pamatuji, se uskutečnil v devadesátých letech minulého století. Ten ale určitě nebyl první.
Téma mě zaujalo - i začal jsem pátrat. Samozřejmě, že nemít Františku Vrbenskou jako zdroj informací, asi byste tento úvodník nečetli. Vůbec první křest, a to hned několika knih, se uskutečnil z popudu jednoho z pařížských nakladatelství na podzim roku 1929. máme tedy letos devadesáté výročí prvního křtu. Zajímavé bylo, že o tom psaly i české noviny a křest probíhal úplně stejně jako dnes. Pozvaní hosté se ládovali obloženými chleby, pili k tomu víno, a naslouchali vyvolávání názvů nových knih. Když jídlo došlo, mohli si zájemci nechat výtisk podepsat autorem, tedy pokud za knihu zaplatili dvojnásobnou cenu. Poté se tohoto nápadu chytila další nakladatelství a už za první republiky tento fenomén dorazil i k nám.
Kupodivu se u nás knihy křtily i po druhé světové válce, ale byla to prý výjimečná událost. Až na sklonku minulého století se začaly křty rozmáhat a je to milá a příjemná událost.
Nárůst počtu křtů chápu nejen jak dostat autora mezi lidi a ukázat, že to je živý a vcelku normální člověk, ale i svým způsobem propagace nově vydané knihy, která se takto zviditelní pro víc potenciálních čtenářů. Proto se na tyto akce zvou novináři a redaktoři televizí i rádií. Faktem je, že se těchto akcí účastnil a občas stále účastní určitý počet pseudonovinářů, jimž se mezi nakladateli přezdívá *holubí letka*, které křest jako takový nezajímá, ale jdou jen po pohoštění.
I to je následek posunu křtu knih do roviny jejich propagace. Titulů vychází hodně (ani to nechtějte vědět, ale můžete jejich počet odhadnout, když sečtete seznamy novinek na konci Vivisektoru za celý rok), takže to nakladatele neodrazuje, byť to někdy snášejí se skřípěním zubů.
Naštěstí se to sci-fi až tak netýká, neboť málokteré SF nakladatelství si může dovolit velké pohoštění. Což je, myslím si, nakonec docela dobře. Přijdou tak jen lidé, které knihy opravdu zajímají.

Vlado Ríša

Křest knížek V. Ríši v DRBárně

Křest pohádkové knížky z divadelního prostředí: SOFINKA, DĚDA A MLUVÍCÍ PES a románu Stribur proběhne **15. 12. 2019 od 14 hod**. v divadelní kavárně DRBárna Divadla Radka Brzobohatého (Opletalova 5/7) Praha 1). Kromě povídání s autorem Vladem Ríšou se můžete těšit na pěvecký doprovod herců Charlotte Doubravové, Přemysla Pálka a dalších.

Malá soutěž o knihy z čísla 10

Správné odpovědi:
František Novotný
Legenda o Madoně z Vrakoviště
Vlado Ríša trilogie o Bruncvíkovi, nakladatelství:
Straky na vrbě, Klub Julese Verenea, Časopis XB-1
Jiří Walker Procházka křižník ze sbírky Space Opera, délka:
30 mil

Výherci:
Jan Hloušek (Hradec Králové)
Dana Jírová (Jindřichův Hradec)
Vladimír Hrúz (Mšec)
Jan Popelka (Olomouc
Jiřina Beranová (Brno)
Martin Žežulka (Karviná)
Ivan Mareš (Písek)
Jaromír Milenič (Bratislava)
Petr Kužel (Brno)

Křtiny

Daniela Kovářová (práce všeho druhu - advokátka, ministryně, spisovatelka, scifistka, matka, manželka…) křtila další knihu. 31. 10. v paláci Luxor. Jde o humoristickou knihu s velmi vážným námětem: *Jak zhubnout a nezblbnout.* Pokřtili ji pánové režiséři Magnusek a Troška. Jako spolupracující koautoři se zúčastnila této knihy asi třicítka osobností se svými zkušenostmi a přípodotky k tématu. Ze scifistů v ní najdete (kromě autorky) Karla Čapka, Ondřeje Neffa, Františka Novotného, Vlada Ríšu, a další. I když je kniha primárně určena ženám, i normální chlapi se při ní pobaví.

Fenixcon

6. 12. 2019 – 8. 12. 2019

Pro každého chystáme něco – od malých svišťů, pro které má hotel Vista dětský koutek, až po staré pardy, pro které má koutek samozřejmě taky (sauna, bar, masáž, parkoviště). A pro tu „střední“ třídu máme všechno tohle plus program, plus naše nadšení a plus naše otevřená srdce planoucí pro SF.
FB stránka: https://www.facebook.com/FenixconParcon/

Koprcon

13. 12. 2019 – 15. 12. 2019

fb stránka: https://www.facebook.com/koprcon/

William Ledbetter

Polámaná křídla

(BROKEN WINGS)

„Volám řízení provozu Deimos. Tady je těžební plavidlo *Pan Nikde*. Slyšíte mě?“

Zvuk Bernardova hlasu způsobil, že jsem ztuhla s rukama nehybnýma v naváděcím poli. Během těch dvou roků, co jsem ho znala, nikdy neuplynulo víc času než týden, aniž by se neohlásil, jenže tentokrát o sobě nedal vědět skoro tři měsíce. Nechodili jsme spolu, dokonce jsme se ještě ani osobně nesetkali, ale i tak jsem si ho opravdu oblíbila. Jelikož za tu dobu zmizely tři lodě a byla vyhlášena odměna za jakékoli zprávy o pirátech, měla jsem nahnáno.

Elspeth, další dispečerka a má nejlepší kamarádka, po mně vrhla potutelný úsměv. „Tenhle hovor přenechám tobě, Marcie.“

Prohlédla jsem si naváděcí pole a zamračila jsem se. Jeho loď tam nebyla. „Tady je řízení provozu Deimos. Slyšíme vás, *Pane Nikde*, ale nezobrazuje se nám vaše identifikace. Máte vypnutý transpondér?“

„Ehmm… to jste vy, Marcie?“

Co, sakra, dělá? Zaměřila jsem radar na jeho rádiovou odpověď a brzy jsem našla neoznačený odraz opouštějící stín Marsu. Pohyboval se rychle.

„Přilétáte se zapnutým pohonem, *Pane Nikde*. Udejte, prosím, platnou identifikaci, nebo zahájíme palbu.“

Elspeth si zakryla ústa, ale potlačit zahihňání nedokázala. „To není nejlepší způsob, jak dosáhnout prvního rande, Marcie.“

„Pst!“ zašeptala jsem a nezasmála jsem se.

Nastala přestávka, jež nemohla být způsobena komunikační prodlevou, když byl tak blízko, a potom konečně odpověděl: „É… Tady je těžební plavidlo *Pan Nikde*, registrační číslo KLR88749. Můj transpodér… ehm… má poruchu. Žádám o povolení k přiblížení a o bezpečné nákladní přístaviště na povrchu.“

Tohle bylo divné a Elspethin úsměv se vytratil. Obě jsme věděly, že si Bernard nemůže dovolit najmout přístaviště na povrchu.

„Opakujte to, *Pane Nikde*. Jste si jistý, že byste raději svůj náklad neoznačil a nenechal jej na oběžné dráze Marsu? Jeho vlastnictví vám zaručuje marsovský důlní zákon.“

„Ano. Tentokrát potřebuji přístaviště, Marcie.“

Byl to opravdu Bernard? A kruci, poznala bych to vůbec? Vídávala jsem ho jenom na zrnitém videu s nasazenou komunikační přilbou a s rysy opuchlými pobytem ve stavu beztíže. Ale tohle neznělo jako muž, o kterém jsem si myslela, že ho znám. Škádlívala jsem ho, že je skrblík, protože nikdy neopouštěl loď kvůli zábavě nebo rekreaci. Vždycky odpovídal škádlením, že šetří na loď dost velkou na to, aby mě mohl vzít s sebou. Věděla jsem, že si dělá legraci a že kdyby mě někdy uviděl osobně, vzal by roha, ale představa nás dvou, jak takhle létáme spolu, byla dlouho mou oblíbenou fantazií. Ale možná nebyl takový, jaký jsem si myslela.

Chvilku jsem manipulovala značkami a čísly v naváděcím poli a potom jsem mu zavolala zpátky. „Potvrzeno, *Pane Nikde*. Máte bezpečné přístaviště 556G. Posílám vám přibližovací vektor. Zůstaňte, prosím, v předepsaném koridoru.“

„Děkuji. A Marcie?“

„Ano?“

„Můžete přepnout na soukromý kanál?“

Ohlédla jsem se po Elspeth, jíž málem vypadly oči z důlků.

„Tak jo, Bernarde. Jste na soukromém kanálu, ale Elspeth nás slyší. Co se, sakra, děje, a kde jste byl?“

„Já vím, že zrovna teď máte směnu, ale můžete se se mnou sejít v tomhle přístavišti hned, jak to bude možné? Vysvětlím vám, proč jsem se tak dlouho neozýval.“

„Mám tam přijít? Osobně?“

„Ano. A teple se oblečte. Musím přístaviště udržovat v chladu.“

„Nevím, jestli...“

„Je to důležité, Marcie. Potřebuji vaši pomoc. Prosím.“

„Já… pokusím se, Bernarde,“ slíbila jsem a cítila jsem, jak mě znovu zachvacuje stará panika. „Řízení konec.“

Když se spojení ukončilo, chvilku jsem zírala na pult, potom jsem se podívala na ošklivý protetický systém obepínající spodní polovinu mého těla a zavrtěla jsem hlavou. Po své nehodě jsem se vzdala mnoha věcí: dosažení inženýrského titulu, což zdrtilo mého otce, a také intimnějších vztahů poté, co mne nechal můj snoubenec. Dávala jsem výraznou přednost vzdálenějším kontaktům s lidmi, jež mi umožňovalo moje zaměstnání dispečera řízení provozu. Moje city tak mohly zůstávat stejně zmrtvělé jako spodek mého těla.

„Marcie! Musíš tam jít,“ prohlásila Elspeth tónem nesouhlasící matky. „Chceš se s ním přece sejít už dva roky! A kromě toho tě potřebuje.“

„Ale tohle je nějaké divné. A co když...“ Znovu jsem se podívala dolů.

„Aspoň to budeš vědět,“ řekla měkčím hlasem. „Dej mu šanci.“

* * *

O dvě hodiny později se chodbou rozlehl rychlopalný zvuk zipu, jak se kovové články pásů mého osobního traktůrku vpředu postupně magnetizovaly a vzadu uvolňovaly, aby mě táhly po ocelové podlaze. Traktůrek byl velký asi jako dětská tříkolka, ale byl to naprosto nejlepší způsob pohybu v takřka neexistující gravitaci menšího měsíce Marsu.

Základnu na Deimosu by většina lidí považovala z mizerné místo pro život. Původně měla sloužit jako přestupní stanice pro průzkumníky a kolonisty směřující na Mars a nebyla projektovaná s ohledem na nějaké dlouhodobé obyvatele, ale rozrostla se a stala se domovem více než tisíce lidí, kteří obsluhovali a řídili vesmírný provoz kolem Marsu. A mně skvěle vyhovovala. Život ve skoro nulové gravitaci mi umožňoval používat těžší, a tedy i levnější protetický systém.

Odbočila jsem do chodby vedoucí k přístavišti 556G, zabalená do přikrývek, a připadala jsem si hloupě. Žili jsme v podzemí v řízeném prostředí, takže nikdo neměl žádný kabát teplejší než sako, aby mi jej půjčil. Tohle bylo to nejlepší, co jsem mohla udělat. Zajímalo mě, jaký obrázek si o mně Bernard vy-

tvořil. Vídal samozřejmě můj obličej, ale brzy uvidí i zbytek a bude zklamaný. Vždycky jsem si myslela, že kdybychom se měli setkat osobně, budu mít čas ho postupně připravit, ale tohle mohlo být zlé. Přikrývky situaci ještě zhoršovaly. Jediná moje viditelná část, nevycpaná a nezabalená, bude můj ošklivý kompozitový protetický systém.

Ukázalo se, že ani muž, který čekal u dveří, není takový, jak jsem si ho představovala. Bernard byl obrovský v každém smyslu toho slova. Jeho tloušťka se nedala přičítat objemnému skafandru pro výstupy do volného vesmíru, který měl na sobě, ani ji ten skafandr nedokázal zakrýt. Měřil přes metr osmdesát a na Zemi by vážil aspoň sto šedesát kilo. Neměl žádný krk, jenom podbradek, který mizel v přírubě skafandru, a mohutný hrudník, který se zvedal ztěžka i ve slabé přitažlivosti Deimosu.

Potom – jako každý člověk, kterého jsem po své nehodě potkala – zatěkal očima k mým nohám v mechanických pouzdrech, ale jeho úsměv se ani nezachvěl. To znamenalo hodně.

„Předpokládám, že nejsem zrovna takový, jakého jste mě čekala," pronesl tím vřelým barytonem, který jsem dávno dobře znala. Úsměv se mu rozšířil a z nějakého důvodu dokonale ladil s hlasem.

Mnoho věcí teď dávalo smysl. Problémy s tělesnou hmotností a zdravím byly běžné mezi lidmi, kteří trávili dlouhou dobu sami ve vesmíru, jako dálkoví dopravní piloti a nezávislí těžaři. Ekonomika konstrukce kosmických lodí vedla k tomu, že byli většinu času uzavřeni ve stísněných prostorech s nepatrnou gravitací, nebo úplně bez ní, bez místa na kondiční zařízení a se spoustou nudy. Gravitace byla vysvětlením, proč nemohl sletět na Mars, ale proč nikdy neodcházel z lodě ani při návštěvách Deimosu?

Mým prvním popudem bylo podat mu ruku. Potom mi to přišlo hloupé, sestoupila jsem z traktůrku, přičemž můj protetický systém při každém kroku kvílel a klapal, a objala jsem ho. Jeho skafandr byl cítit kovem a spáleninou, jako vesmír.

Zlehka jsem se odstrčila, snesla jsem se na podlahu, aby se magnety na botách přichytily k podlaze, a potom jsem ukázala na ten nemotorný krám, který obepínal moje nohy a boky. „A vy jste určitě nečekal tohle."

Pokrčil rameny. „A ani jeden z nás nečekal, že se naše první setkání uskuteční takhle."

„Když už o tom mluvíme," řekla jsem, nanejvýš ráda, že mohu změnit téma, „o co tady, krucinál, vlastně jde?"

„Bude vám zima," varoval mě. „Dovolíte, abych vás zabalil trochu líp?"

Podívala jsem se na přikrývky, které kolem mne povlávaly bez ladu a skladu. „Dobře."

Trvalo několik minut, než mi přikrývky ovinul kolem těla a rukou ve volném, ale účinnějším uspořádání. Potom ze svého skafandru odmontoval rukavice a nasadil mi je na holé ruce. Vypadala jsem v nich jako klaun a většina mých prstů se vešla do jediné díry pro prst, ale pokrčila jsem rameny a vydala se za ním do dveří.

Chlad zapůsobil okamžitě, a když jsem se nadechla, spaloval mi plíce. Muselo být snad dvacet stupňů Celsia pod nulou, ale já jsem jenom zabořila nos do chumlu pokrývek a šla dál. Přístaviště bylo velké a panovala tam zvláštní tma, prosvětlená jen dvěma vzdálenými reflektory nedaleko stropních vrat a přerušovanými záblesky polohových světel Bernardovy lodě.

Každé cvaknutí příchytek bot na ocelové podlaze se rozléhalo ozvěnou a já zpomalila, protože jsem náhle dostala strach. Nebylo ode mne hloupé jít s tímhle mužem do potenciálně nebezpečného prostředí? Vážil víc než dvakrát tolik co já, a kdyby měl nějaké nekalé záměry, nedokázala bych mu v nich- zabránit. Ale nakonec jsem se vždycky řídila svými instinkty a ty trvaly na tom, že mi nechce ublížit. Kromě toho Elspeth věděla, kde jsem, a zvědavost by mi nikdy nedovolila odejít, dokud nezjistím, o co jde.

Zpočátku se Bernardova těžební loď zdála maličká, jak tam visela uprostřed ohromného přístaviště, spojená se stěnami lany, kabely a hadicemi, ale když jsme přicházeli blíž, uvědomila jsem si, že je asi dvakrát větší než matčin dům se čtyřmi ložnicemi v Illinois. *Pan Nikde* se skládal převážně z velkých válcových nádrží, které držela pohromadě složitá příhradová konstrukce, a řídicí modul – kde Bernard trávil všechen svůj čas – nebyl o mnoho větší než moje spartánská ubikace tady na Deimosu. Bylo mi ho líto a současně jsem k němu cítila cosi jako respekt. Jak někdo – zejména člověk jeho velikosti – dokáže strávit tolik dlouhých měsíců stěsnaný v tak malém prostoru?

Zastavili jsme se vedle lodě a to, co jsem uviděla, mě přimělo zapomenout na všechno ostatní.

Metr a půl nad zemí, připoutaný ke spodnímu hlavnímu nosníku lodě a obložený tlustou pěnovou izolací, visel blok špinavého ledu asi šest metrů dlouhý a tři metry široký. Přilehlých vzpěr se drželi dva malí roboti a svými pracovními reflektory svítili na předmět, který vypadal jako tesaný kamenný sloup, vyčnívající asi dva a půl metru z ledu. Sloup měl asi tři čtvrtě metru v průměru a byl žlábkovaný jako klasický antický sloup, ale místo toho, aby žlábky probíhaly rovnoběžně s osou, byly lehce zakřivené, jako by ovíjely obvod sloupu po šroubovici.

„Proboha, Bernarde," zašeptala jsem. „Kde jste to našel?"

„V pásu planetek."

„No dobře. Ale musí to pocházet ze Země, ne?"

„Myslím, že ne, Marcie," odvětil. V jeho hlase jsem zaslechla nervózní vzrušení. „Přinejmenším ten obalový led ne – poměr deuteria k vodíku je příliš vysoký. Dokonce vyšší než v kometách z Oortova oblaku."

Civěla jsem na otesaný kámen a pokoušela jsem se představit si možné důsledky. V hlavě už jsem přímo slyšela ten mumraj. Někdo bude tvrdit, že to je podvrh, jiní zase, že to musí pocházet ze Země. Ani po podrobném studiu nemusí odborníci vědět jistě, na čem jsou.

„Co s tím teď budete dělat?"

„Nemám tušení," přiznal s obláčkem mlžného dechu u úst. „Mám z toho děsnou hrůzu. Rozumím těžbě, matematice a kosmickým lodím, ale tohle je daleko mimo moje kompetence. Právě proto jsem od vás chtěl pomoc." Hlas mu vyskočil o oktávu výš. „Pomozte mi, Obi-Wane Kenobi, jste moje jediná naděje."

„Cože?" Asi to byla další hláška z kdovíjakých jeho písniček a filmů.

„Toho si nevšímejte," prohlásil. „Řekněme zkrátka, že jste chytrá a vyznáte se ve spoustě věcí. A opravdu umíte jednat s ostatními lidmi."

Zírala jsem na něj. Ústa se mi několikrát pohnula, ale nevycházel z nich žádný zvuk. Proč si myslí, že budu vědět, jak se vypořádat s něčím podobným?

„Mohli bychom na tom vydělat hromadu peněz a já to nechci zvorat," dodal.

My? Ucítila jsem, jak se mi v krku samou panikou dělá knedlík. Ani já jsem neměla tušení, co dělat, a nechtěla jsem,

aby Bernardův úspěch nebo nezdar v téhle věci závisel na mně.

„Já… Potřebujeme profesionála. Znáte Coopera Billingse? Toho těžařského právníka?“

„Jo,“ připustil Bernard s trochou naděje v hlase. „Jednou mi pomohl s ošemetným prodejem ledu.“

„No, tak ten by to měl vidět. Může vám poradit s dalšími kroky. A já odsud potřebuju vypadnout, než mi umrznou prsty!“

Sotva jsme se vydali ke dveřím, otevřely se s hlasitým zaskřípáním dveře na opačném konci přístaviště. Ten muž byl příliš daleko a světlo bylo příliš kalné, než abych rozeznala jeho obličej, ale v komunitě pouhých dvanácti set lidí znal na Deimosu každý každého. Okamžitě jsem ty bílé vlasy a žlutou vestu celního inspektora poznala.

„Ale ne,“ zašeptala jsem. „To je Gríša Budnikov.“

„No paráda,“ opáčil Bernard.

Ačkoliv ho nejspíš neznal osobně tak dobře jako já, neexistoval těžař nebo přepravce nákladů používající základnu Deimos, který by s tím pitomcem neměl co do činění. Ten chlap se k nám blížil na osobním traktůrku a trousil nadávky. Očividně ani on neměl rád mráz.

Bernard se napřímil a narovnal ramena. „Neudělal jsem nic špatného. Nic nepašuju.“

„To Gríšovi nevadí. Nějaké porušení předpisů si vždycky najde.“

Gríša zastavil před námi a rozmáchle seskočil, jako když kovboj sesedá z koně. „Proč je tady taková zatracená zima?“

„Mám náklad ledu,“ sdělil mu Bernard. „Čekám na lepší cenu na trhu a nechci, aby se mi rozpustil.“

„To je ta největší blbost, kterou jsem...“ Zarazil se a zamžoural na mne. „Jo, nazdar, Marcie. Přiměl vás mizerný plat dispečerky dělat těžařku na částečný úvazek?“

„Něco takového,“ odsekla jsem a snažila jsem se nezatínat zuby.

Naklonil se ke mně, jako by mi chtěl ještě něco povědět, ale Bernard nasunul svou mohutnou postavu mezi nás. „Tohle je moje loď a můj náklad. Nějaký problém, inspektore?“

V duchu jsem zasténala. Tohle neskončí dobře.

Gríša zvedl hlavu k Bernardovi a o krůček ustoupil. „To jsem přišel zjistit, pane Haugene.“

„Pro vás kapitán Haugen,“ odtušil Bernard.

Nedělejte to, Bernarde! chtělo se mi zakřičet.

„Ano. Nuže, podle tohohle,“ zadíval se Gríša do svého záznamníku, „jste přiletěl pokradmu, za rádiového ticha a s vypnutým transpondérem, najal jste si velmi drahé bezpečné přístaviště, což jste nikdy dřív neudělal a podle vašeho bankovního výpisu si to ani nemůžete dovolit, a požádal jste středisko řízení provozu o soukromý kanál. Mohu jenom předpokládat, že proto, abyste si popovídal tady s naší milou Marcií.“ Gríša pohodil hlavou ke mně, potom si ovinul ruce okolo hrudi a zuřivě se otřásl. „To je bezesporu velmi podezřelé chování. Chtěl bych vidět váš náklad, *kapitáne* Haugene.“

Bernardovi se pod růžovými lícemi vyboulily žvýkací svaly. „Samozřejmě, *inspektore*.“

Gríša se na Bernarda krátce usmál, potom z kapsy vylovil rukavice a obličejovou roušku a nasadil si je, zatímco přistoupil k bloku ledu zavěšenému pod lodí.

Oba jsme beze slova sledovali, jak si inspektor všechno prohlíží. Dával si pozor, aby se nedotkl vlastního artefaktu, ale seškrábl nějaký zbytek z ledu.

„Kde jste to našel?“

„Někdo to musel nechat volně kroužit v pásu. Myslel jsem, že by to byl dobrý kanadský žertík tady pro moji kamarádku Marcii,“ řekl Bernard.

Zamrkala jsem a na vteřinku jsem si nebyla jistá, jestli to přece jen není nějaký žert.

„*Kde* v pásu, kapitáne?“

„Těžaři nejsou povinni sdělovat celníkům místa svých nálezů a kutišť,“ zavrčel Bernard.

„Rozumím. No, potom jste za kanadský žertík vyhodil hodně peněz, kapitáne,“ řekl Gríša. „Zejména proto, že jste nepřivezl žádné jiné suroviny, které by se daly prodat, aby to pokrylo vaše náklady. A ten kus kamene sice může docela dobře pocházet ze Země nebo z Marsu, ale led, který jej pokrývá, je proložený vrstvami sedimentu a vypadá velmi staře.“

„Co to říkáte?“ vyhrkla jsem.

„Říkám, že i když je tohle nejspíš nějaký podfuk – pravděpodobně sehraný *na* našeho milého kapitána – nemůžeme si tím být jistí, dokud neprovedeme testy. Obávám se, že budu muset tenhle ‚údajný artefakt‘ zabavit jako bezpečnostní riziko.“

„Bezpečnostní riziko!“ vybuchl Bernard. „Jaké bezpečnostní riziko je tenhle kus šutru?“

Gríša povytáhl obočí. „Existuje pranepatrná šance, že to je opravdový starý mimozemský artefakt. Pokud ano, pak jste porušil karanténní předpisy, kapitáne.“ Usmál se a znovu se schoulil s rukama ovinutýma kolem hrudi. „Škodlivé mimozemské organismy už mohou v tuto chvíli kontaminovat nás i celou stanici.“

* * *

Během několika minut vproudili do přístaviště pracovníci pro manipulaci s nebezpečnými materiály a pustili se do práce.

Od otevřených dveří na chodbu – kudy dovnitř aspoň proudilo trochu teplejšího vzduchu – jsme přihlíželi, jak odpoutávají artefakt zarostlý v ledu od *Pana Nikde* a zavírají jej do velkého přepravního kontejneru s řízeným prostředím. Potom jej odvezli pryč nákladovými vraty na opačné straně přístaviště.

„Zvláštní, jak rychle ti dělníci dorazili,“ uvažovala jsem. „Ten had musel vědět, že ten artefakt zabaví, dřív než sem přišel. A všiml jste si, že někteří z nich měli nepředpisové ochranné obleky?“

„Neměl jsem jim dovolit, aby si ho vzali,“ zabručel Bernard. „Měl jsem prostě vlézt do *Pana Nikde* a odletět hned, jak ten blbec řekl, že ho zabaví.“

„To by nevyšlo,“ namítla jsem. „Vsadím se, že ještě předtím, než vám řekl jediné slovo o karanténě, nařídil řízení provozu, aby vaší lodi zablokovalo pohon. Obvyklý postup. Dělávám to lodím pokaždé, když se vyskytnou pochybnosti o legálnosti jejich nákladu.“

Brumlal si něco pro sebe, dokud k nám na svém traktůrku nepřijel Gríša s nemálo samolibým výrazem. „Tady jsme skončili, kapitáne. Poslal jsem potvrzení na váš e-mailový účet. Vyrozumění o právním postavení údajného artefaktu dostanete, až skončí testy, ale mám podezření, že to několik měsíců potrvá.“

„To je...“ spustil Bernard, ale Gríša ho ignoroval a rozjel se pryč, aby zmizel za artefaktem v nákladových vratech. Bernard se otočil, práskl rukama do stěny a vychrlil sérii nadávek. Potom se podíval na mne a omluvil se.

„Není třeba," ujistila jsem ho. „Máte plné právo být naštvaný a zklamaný. Pojďte, než tady mrznu."

Vyšel za mnou na chodbu, kde několik minut rozpačitě stál, až se nakonec svezl po stěně a zůstal sedět na podlaze. Vypadal ztraceně a osaměle.

„Hádám, že jsem to moc dobře nepromyslel. Prostě jsem předpokládal, že když jsem našel něco takového, vynese mi to peníze. Teď jsem akorát v průšvihu."

Posadila jsem se na podlahu vedle něj a zadívala jsem se na kompozitovou kůži obepínající mé nohy. Musí přece existovat nějaký způsob, jak z jeho nálezu vydolovat zisk. Kdyby se o věc zajímala média, hemžil by se Deimos novináři. A v tom byl samozřejmě ten problém. Kromě nás a celníků o artefaktu nikdo nevěděl.

„Poslyšte," šťouchla jsem ho do lokte, „máte video nebo obrázky toho artefaktu? Třeba jak jej vyzvedáváte?"

„Jo," přisvědčil. „Proč?"

„Napadlo vás pořídit video, jak jej zabavují?" nadhodila jsem a postavila jsem se.

„Samozřejmě," odpověděl a také vstal. „Ti roboti se světly filmovali celou dobu. Rozhodně jsem chtěl mít v ruce důkazy, kdyby došlo na soudní spory."

„Výborně." Zavěsila jsem se do něj a táhla jsem ho do dveří k jeho lodi. „Máme co dělat. Musíme oznámit lidstvu, jakou úžasnou věc jste našel."

* * *

Zatímco jsem se snažila soustředit na práci, můj komunikační implantát neustále pípal. Svou prosbu na videu jsme vypustili na veřejnost ani ne před šesti hodinami a na zvláštním účtu, který jsme pro „údajný artefakt" zřídili, už bylo třiaosmdesát zpráv. Ponoukalo mne to, abych si je prošla, ale přinutila jsem se čekat.

Ve dnech, kdy jsme spolu s Elspeth nesloužily na stejné směně, jsem s ní obvykle zůstávala na kus řeči, ale tentokrát jsem jí zamávala s příslibem, že se ozvu později, a vyběhla jsem z dispečinku. Zastavila jsem se v restauraci o kus dál na chodbě, abych si pročetla zprávy. Většina z nich byly projevy podpory a solidarity. Některé byly přeposlané novinové články, v nichž tisk otravoval marsovskou vládu, aby mu umožnila přístup k artefaktu. Ale šest z nich přišlo od dopisovatelů největších zpravodajských organizací Marsu, kteří se už buď nacházeli na Deimosu a chtěli s Bernardem udělat rozhovor, anebo byli na cestě. Tři z nich byly od univerzit na Zemi, které žádaly o přístup k nálezu. A jedna z nich opravdu nabídla odměnu dvacet tisíc dolarů, když Bernard jejich odborníkům umožní přístup jako prvním hned, jak bude artefakt uvolněn z marsovské úřední úschovy. Bingo!

Volala jsem Bernardovi třikrát, ale neodpovídal, a tak jsem naskočila na svůj traktůrek a uháněla jsem k přístavišti 556G. Když jsem tam dojela, panel dveří svítil červeně na znamení, že v přístavišti panuje vakuum. Uvažovala jsem o tom, že pošlu příkaz k zavření výletového otvoru a k natlakování obří komory, ale tolik vzduchu by přišlo draho a kromě toho měl Bernard k otevření přístaviště patrně své důvody.

Přepadl mě neklid. Dokázal snad překonat blokaci a odletět? Opravdu by odletěl bez rozloučení? Pokusila jsem se mu zavolat a znovu bez úspěchu.

Nákladová vrata na opačné straně přístaviště – ta, jimiž celníci odvezli „údajný artefakt" – byla opatřená přechodovou komorou a na mapě byla označená jako nouzový východ, takže tam mohly být rovněž uložené tísňové venkovní skafandry. Hnala jsem se bludištěm chodeb, až jsem ji našla.

Jak jsem očekávala, v předsíni nadměrně velké přechodové komory se nacházely tísňové skafandry, ale měla jsem z toho špatný pocit. Nasoukat se do přetlakového obleku pro mne nebylo snadné. Zkusila jsem ještě jednou zavolat Bernardovi. Když stále neodpovídal, představovalo to pro mne veškerou pobídku, kterou jsem potřebovala. Něco nebylo v pořádku.

Tísňové skafandry se vyrábějí ve čtyřech velikostech: velké, střední, malé a dětské, přičemž ty poslední jsou jen o málo víc než bublina opatřená uchy a popruhy. Vytáhla jsem střední, který bude pravděpodobně trochu velký, než se po natlakování přizpůsobí, a rozložila jsem jej na podlaze vedle skříňky. Odepnula jsem protetický systém, odložila jej stranou a jala jsem se zápasit se skafandrem. Děkovala jsem hvězdám, že žiju v nízké gravitaci. Obléknout si ten skafandr v plné gravitaci Marsu by mi trvalo hodiny. Když jsem skončila, byla jsem napůl vyděšená a napůl naštvaná. Mezitím jsem Bernardovi ještě dvakrát volala, ale bezvýsledně. Jestli zjistím, že v lodi spí, zabiju ho nějakým pomalým a krutým způsobem. Třeba lžící.

Uložila jsem protetický systém do skříňky od skafandru a spustila cyklus přechodové komory.

Udržet se na traktůrku jen za pomoci rukou bylo nepohodlné, ale šlo to. Vjela jsem dovnitř pomalu a zpočátku všechno vypadalo stejně, jako když jsem tam byla naposled. *Pan Nikde* se vznášel tam, kde předtím, stále připoutaný ke stěnám, polohová světla stále blikala a dodávala celému přístavišti ponurý, nereálný vzhled. Když jsem se k lodi přiblížila, postřehla jsem první známku něčeho nepatřičného. Na podlaze ležel kovový kotouč necelé dva metry v průměru a asi osm centimetrů tlustý. Prohlédla jsem si jej důkladněji a zjistila jsem, že není jednolitý, ale že se skládá ze sendvičových vrstev různých materiálů. Na okrajích byly stopy roztavení a následného zchladnutí. Kotouč byl vyříznut autogenem nebo laserem.

Zvedla jsem hlavu a opravdu, přímo nad sebou jsem viděla červený povrch Marsu okrouhlou dírou v jednom křídle příletových vrat velkého přístaviště. Hned mě napadlo, že se Bernard pokoušel o nějaký smělý únik s *Panem Nikde*, jenže to nedávalo smysl. Proč by vyřezával díru, když by nakonec stejně musel vrata plně otevřít, aby mohl s lodí odletět?

Zastavila jsem traktůrek pod velitelským modulem lodě a uvědomila jsem si, že bez protetického systému nevyskočím dva a půl metru vysoko, abych dosáhla na první příčku přístupového žebříku. Ulevila jsem si nadávkou a rozhlédla jsem se okolo. Žebřík údržby připevněný ke stěně procházel blízko jednoho z poutacích lan. To bude muset stačit. Přejela jsem k žebříku, rozsvítila svítilnu přilby a začala jsem ručkovat po příčkách nahoru. Vylezla jsem nad zavěšení lana, po sérii nemotorných a svaly natahujících pohybů jsem se otočila zády k žebříku a s nataženýma rukama jsem se převážila k lanu. Gravitace na Deimosu je slabá, ale když mě nezpomaloval vzduch, padala jsem rychleji, než jsem očekávala, a lana jsem se zachytila jen tak tak.

Když jsem se pokoušela ruce po ocelovém laně posouvat, tkanina rukavic se zadrhávala, takže jsem musela přehmatávat. Bylo to namáhavé, ale nijak obtížné a dokonce jsem si připadala svým způsobem hrdinsky. Na Zemi bych nikdy nic takového